

[SÉBASTIEN CHIÈZE] (MADRID)
AAN [CONSTANTIJN HUYGENS (LONDEN)]
10 DECEMBER 1670
6773

Vervolg op Chièze's brief van 26 november 1670 (6772).

Samenvatting: Chièze zal een nieuw memorandum aanbieden, waarvan hij Huygens een kopie stuurt. Hij geeft een overzicht van de te verwachten stellingname van de betrokken partijen.

Bijlage: Chièze aan Maria Anna van Oostenrijk, [december 1670] (Leiden, Univ. Bibl., Cod. Hug. 34).

Chièze schreef opnieuw op 24 december 1670 (6777). Door Huygens te Londen ontvangen op 12 januari 1671. Huygens' antwoord van 15 januari 1671 is verloren gegaan (zie Chièze aan Huygens, 18 februari 1671 [6786]).

Primaire bron: Leiden, Univ. Bibl., Cod. Hug. 34: brief (dubbelvel, 15x21cm, abcd | -; autograaf).

Vroegere uitgave: Worp 6, nr. 6773, pp. 271-272: volledig.

Namen: Hieronymus van Beverningh; Gaspar de Bracamonte y Gusman (graaf van Peñeranda); William Godolphin; Karel II (koning van Engeland); Diego de la Torre; Marguérite-Isabelle de Mérode (gravin van Isenghien); Maria Anna van Oostenrijk; Gaspar de Teves y Tello de Guzmán (markies van La Fuente).

Plaatsen: Frankrijk; Spanje.

Transcriptie

¹À Madrit, le 10 Décembre 1670.

J'avois appris avant l'arrivée du courrier celle de Son Altesse Sérénissime à Londres par des avis que Monsieur de Godolphin en avoit receus par une voye extraordinaire. Vous y aurez sans doute receu ma lettre de l'ordinaire dernier, après le despart duquel *Don* Diego de la Torre, Secrétaire d'Estat, me fit sçavoir que la Reyne m'avoit donné pour commissaire Monsieur le Marquis de la Fuente, que vous avez connu Ambassadeur en France, et qu'elle m'avoit remis aussy à luy, au regard de l'affaire particulière de Madame d'Isenguien. Je pense vous avoir marqué que, presentant que la consulte du Conseil d'Estat seroit contraire à cette demande, j'engageay Monsieur de Godolphin à paroistre par escrit, et cette intervention, ne pouvant pas opérer d'abord un ordre de Sa Majesté contraire à ladite consulte, a fait du moins prendre à Sa Majesté | b | une voye d'interlocutoire, et suivant que Monsieur le Marquis de la Fuente nous en a parlé, à Monsieur de Godolphin et à moy, il est à croire que Son Altesse Sérénissime obtiendra un nouvel ordre de surceoy desdites exécutions.

Il ne se peut pas dire avec combien de zèle et de vigueur ledit Sieur de Godolphin a fait valoir le nom et l'intercession du Roy son maistre pour les interetz de Son Altesse, et, si Monsieur de Beverning appuye aussy puissamment ma sollicitation, je m'assure que Son Altesse aura contentement en moins de tems que ces Messieurs icy n'auroient désiré. Je tiens ascez de près Monsieur le Marquis de la Fuente, et j'espère que la semaine prochaine nous entrerons en matière après qu'on m'aura satisfait sur le préliminaire de Madame d'Isenguien.

J'ay dressé un nouveau mémorial pour | c | cella, duquel vous trouverez copie cy-jointe. Tous les ministres et surtout Monsieur le Comte de Peñeranda se deffendent fort sur ce qu'ils disent que Sa Majesté ne peut pas arrester légitimement le cours de la justice ordinaire, mais le Commissaire tesmoigne que la Reyne defférera en cella à la raison d'estat, et à la prière de Sa Majesté Britannique.

Touchant l'affaire générale, Monsieur le Marquis de la Fuente voudroit m'insinuer à luy faire des propositions sur des moyens pour le payement, mais je luy ay tesmoigné qu'il falloit avant cella liquider la debte et c'est par où il est absolument nécessaire de commencer.

1. Ontvangstnotitie van Huygens: <R Londres, 12 Janvier 1671>.

Enfin, Monsieur, les conjonctures du dehors sont bonnes quoyque, celle du dedans soit très mauvais, l'Espagne n'ayant jamais esté plus | d | espuicée d'argent, mais comme Son Altesse peut beaucoup auprès des seules puissances, en qui cette couronne espère, il est à croire que cette monarchie, estant prescée, fera quelque effort pour sa satisfaction.

J'attens Monsieur de Beverning avec une extrême impatience, apprenant qu'il est très-affectionné aux interetz de Son Altesse et résolu de bien appuyer ses prétentions.

Vertaling

Madrid, 10 december 1670.

Ik had reeds voor de aankomst van de post gehoord van die van Zijne ²Hoogheid naar Londen middels de berichten die de heer [William] Godolphin daarvandaan had ontvangen via een extra zending. U zult er zonder twijfel mijn ³brief van de laatste reguliere zending hebben ontvangen, na het vertrek waarvan mijnheer Diego de la Torre, de staatssecretaris, mij liet weten dat de ⁴koningin mij mijnheer de ⁵markies van la Fuente, die u hebt gekend als ambassadeur in Frankrijk, als zaakgelastigde heeft toegewezen, en dat zij mij eveneens naar hem heeft verwezen voor wat betreft de particuliere aangelegenheden van ⁶mevrouw van Isenghien. Ik meen u erop te hebben gewezen dat ik, toen ik voorvoelde dat het advies van de Raad van State tegengesteld zou zijn aan deze eis, mijnheer Godolphin heb gevraagd schriftelijk op te treden, en deze tussenkoms, die niet plaats kon vinden voordat er bevel zou zijn van Hare Majesteit, tegengesteld aan het genoemde advies, heeft tenminste ervoor gezorgd dat zij de mogelijkheid van een tussenvonniss heeft aangehouden, en naar aanleiding van wat mijnheer de markies de la Fuente ons, mijnheer Godolphin en mij, erover heeft verteld, ligt het in de lijn der verwachting dat Zijne Hoogheid [Willem III] een nieuw bevel zal verkrijgen inhoudende het uitstel van de genoemde tenuitvoerleggingen.

Men kan niet beschrijven met hoeveel inzet en doortastendheid genoemde heer Godolphin de naam en de tussenkoms van zijn meester de ⁷koning tot gelding heeft gebracht ten behoeve van de belangen van Zijne Hoogheid, en, wanneer de heer [Hieronymus] van Beverningh mijn verzoeken even krachtig ondersteunt, dan ben ik er zeker van dat Zijne Hoogheid sneller genoegdoening zal krijgen dan de heren hier lief is. Ikzelf blijf in de nabijheid van mijnheer de markies de la Fuente, en ik hoop dat wij de volgende week over de zaak zelf kunnen gaan spreken, nadat men mij tevreden zal hebben gesteld betreffende de voorbereidingen rondom mevrouw van Isenghien.

Ik heb daarover een nieuw memorandum opgesteld, waarvan een afschrift hier is bijgevoegd. Alle ministers en vooral mijnheer de ⁸graaf van Peñeranda, verzetten zich hevig op grond van het feit dat naar hun zeggen Hare Majesteit geen rechtsbevoegdheid heeft om de gang van het gewone recht stop te zetten, maar de zaakgelastigde heeft meegedeeld dat de koningin daaraan zal toegeven vanwege het landsbelang en omwille van het verzoek van Zijne Majesteit [de] Britse [koning].

Wat de zaak in het algemeen aangaat, mijnheer de markies de la Fuente wilde mij ertoe bewegen hem voorstellen te doen over de wegen tot betaling, maar ik heb hem gezegd dat eerst de schuld moest worden geliquideerd, en dat het absoluut nodig is daarmee te beginnen.

Welnu, mijnheer, de invloeden van buitenaf zijn goed, al is die van binnenuit slecht, omdat Spanje nooit slechter bij kas is geweest, maar aangezien Zijne Hoogheid veel kan [bereiken] bij de afzonderlijke machten, waarop deze kroon zijn hoop heeft gevestigd, valt aan te nemen dat deze monarchie, onder druk, een poging zal ondernemen tot genoegdoening.

2. Willem III.

3. Chièze aan Huygens, 26 november 1670 (6772).

4. Maria Anna van Oostenrijk.

5. Gaspar de Teves y Tello de Guzmán.

6. Marguérite-Isabelle de Mérode.

7. Karel II, koning van Engeland.

8. Gaspar de Bracamonte y Gusman.

Ik wacht zeer ongeduldig op de heer van Beverningh, nu ik heb vernomen dat hij zeer toegewijd is aan de belangen van Zijne Hoogheid en vastbesloten zijn aanspraken goed te ondersteunen.
